

N15-3 | Sønderup Ådal

Mulighedskatalog

Sønderup Ådal ved Højris

September 2021

LIFE IP NATUREMAN

VESTHIMMERLANDS
KOMMUNE
- lyst til at gøre en forskel

Indhold

Indledning.....	3
Komplementært projekt:.....	3
Muligheder i området.....	4
Øst for Vegger – Område 1.....	5
Omkring Højrisvej – Område 2	7
Syd for Dalumvej – Område 3.....	8
Syd for Lille Østrupvej – Område 4.....	9
Vest for Sønderup – Område 5.....	10
Tidsplan:	11

Ansvarsfraskrivelse

Oplysninger i denne rapport afspejler kun forfatterens holdning. EU-kommissionen er ikke ansvarlig for nogen brug af disse oplysninger. Planen har et indhold, der ikke adskiller sig fra oplysninger der allerede er indeholdt i de miljøvurderede Natura 2000-planer og statens vådområdeplaner. Da planen ikke sætter nye rammer for fremtidige anlægstilladelser, eller yderligere vil kunne påvirke internationalt udpegede naturbeskyttelsesområder væsentligt, har Rebild og Vesthimmerlands Kommuner truffet afgørelse om, at der ikke er behov for en ny miljøvurdering.

Indledning

I visionsrapporten for N15-3 (Sønderup Ådal) er beskrevet at muligheden for at samle arealer i større driftsenheder skal undersøges. Større driftsenheder med fx. helårsgræsning vil binde eksisterende forekomster af habitatnatur bedre sammen og dermed give bedre mulighed for spredningen af arter samt øge mulighederne for, at potentiel natur udvikler sig positivt. Det er også vigtigt med afgræsning af de 36 ha enekrat, da den naturtype ofte huser mange overdrevarsarter. Etablering af en mere naturlig hydrologi vil give mulighed for, at arealet af eksisterende rigkær udvides, og at der kan opstå nye forekomster af rigkær i projektområdet. Evt. drænedede kildevæld kan opdages og søges retableret.

Lodsejerinddragelsen i området er foregået i november 2019, hvor der blev afholdt to lodsejermøder i området. Individuelle lodsejermøder blev afholdt som opfølgning i forsommeren 2020 og igen i forbindelse med projektet i Højris i forsommeren 2021 (se område 2).

Mulighedskataloget er lavet i samarbejde mellem Vesthimmerlands og Rebild Kommuner

Komplementært projekt:

Vandplansprojekt ved Rebstrup Fiskeri

Ved Rebstrup fiskeri i Rebild Kommune etableres der en faunapassage i 2021-22 som en del af den kommunale vandplansindsats. Projektområdet ligger omkring opstemningen ved Rebstrup Fiskeri, og den tilhørende stuvezone, som stækker sig ca. 1000 meter opstrøms. Gennemførelse af projektet vil skabe mere naturlige faldforhold over en strækning på ca. 1250 meter til gavn for flora og fauna. Vandstanden vil blive sænket med op til 80 cm i åen, som kompenserende foranstaltning afbrydes dræn i og vandindtag fra nært liggende rigkær og kildevæld. Arealerne langs stuvezonen gøres dermed mere våde, hvilket forventes at medføre en forbedring af de eksisterende habitatnaturtyper i området som rigkær og kildevæld.

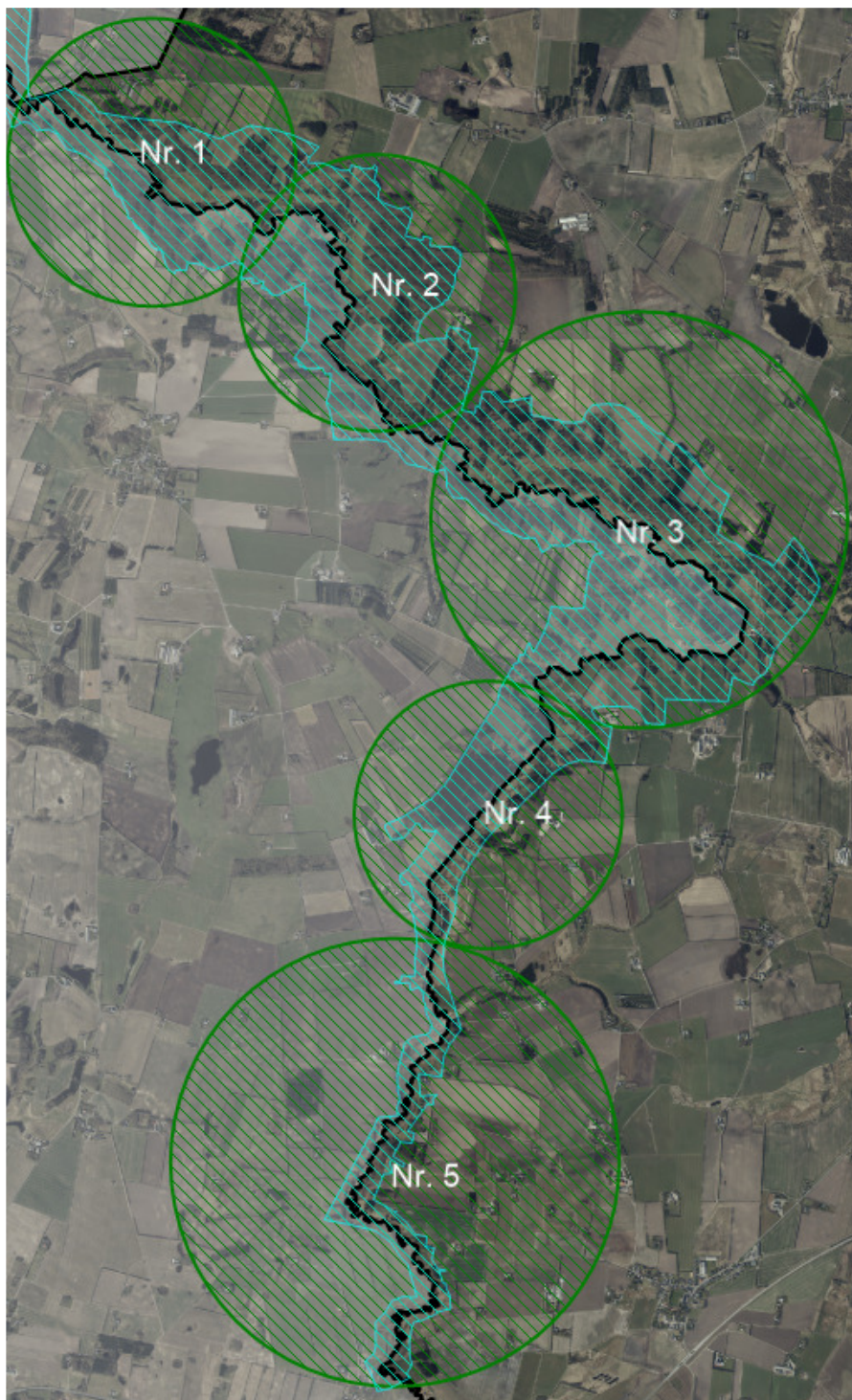
Hydrologiprojekt

Vesthimmerlands Kommune har i 2020 gennemført et hydrologiprojekter i område 1 og 3.

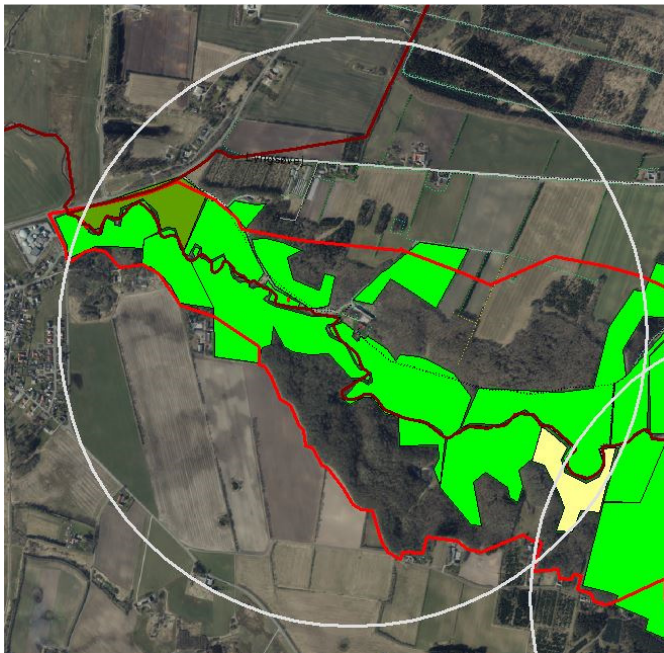
Muligheder i området

Mulighedskataloget er opbygget af 5 delområder, som kan se på kortet herunder. Hvert delområde er beskrevet med en kort tekst der beskriver naturen i området og de muligheder og ideer der er opstået undervejs i processen.

Kataloget vil således være en del af grundlaget for den videre dialog med lodsejerne og andre interessenter inden for subregion N15-3, Sønderup Ådal.

Øst for Vegger – Område 1

Pleje af Pleje	
Afgræsning	(41)
Ingen	(9)
Ingen afgræsning	(1)
Muligvis afgræsning	(1)
Muligvis afgræsning, kontakt lodsejer	(1)
Slæt	(3)
Slæt eller afgræsning	(1)
ukendt	(1)

Områdebeskrivelse:

Området øst for Vegger i den nordligste del af Sønderup Ådal indeholder store arealer med habitatkortlagt stilkeke-krat, derudover er der også mindre arealer med habitatnaturtyperne kalkoverdrev og rigkær. Der er registreret flere arealer med fersk eng beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, kvaliteten er dog ikke høj nok til at blive kortlagt som en habitatnaturtype.

På størstedelen af de lysåbne naturarealer bliver der allerede søgt støtte i form af pleje af græs*.

Arealerne med stilkeke-krat bliver ikke afgræsset, og flere arealer har behov for pleje.

Der er lavet hydrologiske forundersøgelser i Sønderup Ådal i 2014-15. Vesthimmerlands Kommune har gennemført et hydrologiprojekt på ca. 2,2 ha i dette område i 2020.

Muligheder:

Der er et enkelte areal med lysåben habitatnatur og almindelig § 3 natur, hvor det kunne være relevant at kontakte lodsejer for at høre om de kunne være interesseret i at få ryddet arealet for gyvel. Hvis Life Natureman vil finansiere en rydning.

Vesthimmerlands Kommune har kontakt til en lodsejer med ca. 8 ha stilkeke-krat, der ønsker pleje på arealet. Der kan evt. efterfølgende etableres afgræsning med får og kreaturer. Det vil i samme omgang blive undersøgt, om naboarealer kan inddrages i projektet.

Der er mulighed for at lave forbedret hydrologi på 1 areal (13,1 ha) inden for dette delområde (jf. forundersøgelse fra 2014-15).

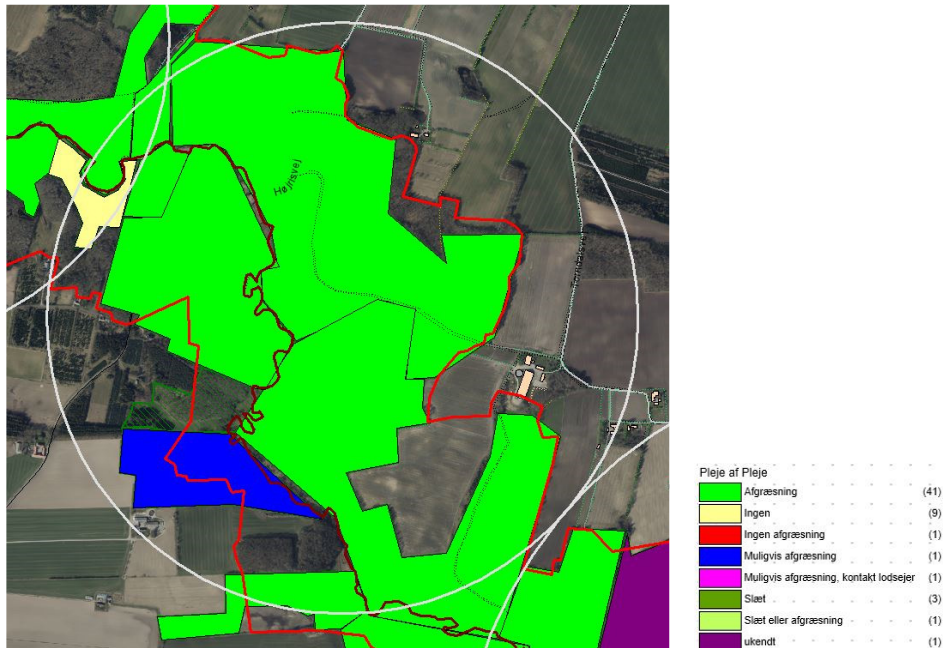
LIFE IP-tiltag:

A2 (Myndighedsansøgning), C3 (genopretning af naturlig hydrologi), C4 (Særlig pleje af arter og Naturtyper).

Omkostninger:

Medarbejder timer til lodsejerdialog og myndighedsansøgninger. Evt. konsulentbistand til detailprojektering. Evt. anlægsudgifter til forbedret hydrologi. Rydning af gyvel og andet uønsket opvækst.

Omkring Højrisvej – Område 2

Områdebeskrivelse:

Området indeholder store arealer med habitatkortlagt stilkege-krat, derudover er der også arealer med habitatnaturtyperne enekrat, surt overdrev og rigkær. Desuden er der registreret nogle få arealer med natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, kvaliteten er dog ikke høj nok til at blive kortlagt som en habitatnaturtype.

De største rekreative interesser i Sønderup Ådal findes i dette område. Flere stisystemer gennemskærer området.

Muligheder:

Det meste af området indgår i et større græsningsprojekt planlagt omkring Højris Mølle. På de resterende arealer bliver der allerede søgt støtte i form af pleje af græs*. I den sydlige del af området vil der i 2021 blive ansøgt om rydning af 15-20 ha surt overdrev.

Det er relevant at tale med en lodsejer omkring udtagning af omdriftsjord.

Der er mulighed for at lave forbedret hydrologi på to arealer (ca. 12 ha) inden for dette delområde (jf. forundersøgelse fra 2014-15).

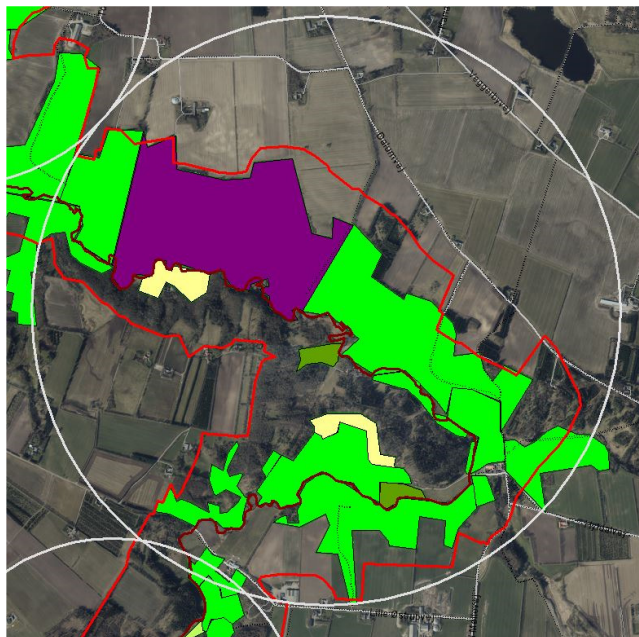
LIFE IP-tiltag:

A2 (Myndighedsansøgning, LDP-ansøgning), C3 (genopretning af naturlig hydrologi).

Omkostninger:

Medarbejder timer til lodsejerdialog og myndighedsansøgninger. Evt. konsulentbistand til detailprojektering. Evt. anlægsudgifter til forbedret hydrologi. Konsulenttimer til LDP-ansøgning.

Syd for Dalumvej – Område 3

Områdebeskrivelse:

Området indeholder store arealer med habitatkortlagt surt overdrev og stilkege-krat, derudover er der også mindre arealer med habitatnaturtyperne enekrat, kildevæld, kalkoverdrev og rigkær. Desuden er der registreret nogle få arealer med natur beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3, kvaliteten er dog ikke høj nok til at blive kortlagt som en habitatnaturtype.

På størstedelen af den lysåbne habitatnatur bliver der allerede søgt støtte i form af pleje af græs*.

Der er lavet hydrologiske forundersøgelser i Sønderup Ådal i 2014-15. Vesthimmerlands Kommune har gennemført et hydrologiprojekt på ca. 1,5 ha i dette område i 2020.

Muligheder:

Der er dog enkelte lodsejere (4 stk.), som ejer store arealer med habitatnatur, hvor det kunne være relevant at igangsætte en pleje af arealerne i form af både rydning og afgræsning. Ligeledes er der arealer med almindelig § 3, som kunne plejes ved afgræsning. Der er flere steder, hvor det ser ud til at lodsejer afgræsser dele af habitatnaturen. Det kunne være meget relevant at opsøge disse lodsejere for at høre, hvorfor de ikke afgræsser det hele.

Arealet hvor plejen er beskrevet som "ukendt" er en del af et dødsbo. Rebild Kommune har tidligere hjulpet ejeren med hegn og arealerne har indtil for nyligt været afgræsset.

Det kunne være relevant for flere lodsejere at få tilbud om sammenbinding, da de ejer arealer, som med fordel kunne tages ud af drift.

Arealerne med stilkege-krat bliver ikke afgræsset, og det er uvist om de har behov for pleje.

Der er mange lodsejere indenfor dette område, og det er ikke sikkert at der er mulighed for at komme rundt til dem alle.

Der er mulighed for at lave forbedret hydrologi på endnu to arealer (7 ha) i dette område (jf. forundersøgelse fra 2014-15).

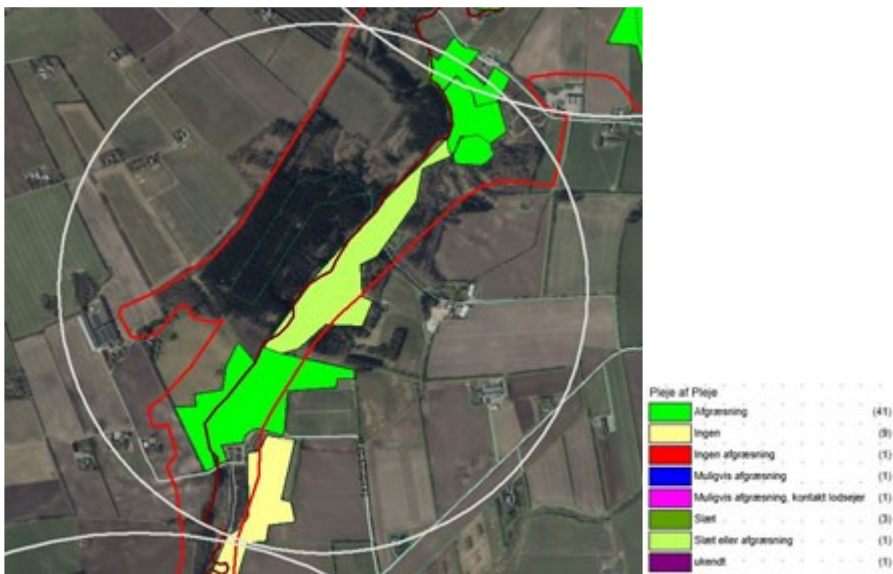
LIFE IP-tiltag:

A2 (Myndighedsansøgning, LDP-ansøgning, ansøgning om sammenbinding af naturarealer), C3 (genopretning af naturlig hydrologi).

Omkostninger:

Medarbejder timer til lodsejerdialog og myndighedsansøgninger. Evt. konsulentbistand til detailprojektering. Evt. anlægsudgifter til forbedret hydrologi. Konsulenttimer til LDP og sammenbindingsansøgning.

Syd for Lille Østrupvej – Område 4

Områdebeskrivelse:

Området indeholder ikke ret meget habitatnatur, og det der er bliver allerede afgræsset.

Rebild Kommune gennemfører i dette område et komplementært projekt: Vandplansprojekt ved Rebstrup Dambrug.

Muligheder:

Det kunne være relevant at kontakte en enkelt lodsejer omkring pleje af arealerne lige øst for Rebstrup Dambrug.

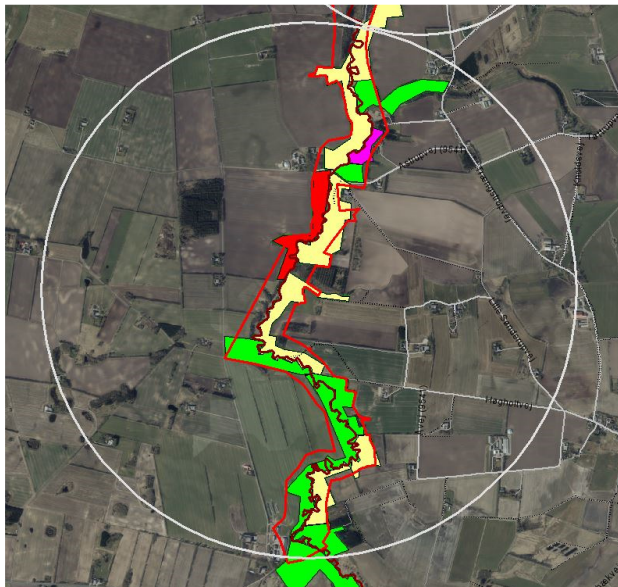
LIFE IP-tiltag:

A2 (LDP-ansøgning).

Omkostninger:

Medarbejder timer til lodsejerdialog. Konsulenttimer til LDP.

Vest for Sønderup – Område 5

Pleje af Pleje		
Afgæsning		(41)
Ingen		(9)
Ingen afgæsning		(1)
Muligvis afgæsning		(1)
Muligvis afgæsning, kontakt lodsejer		(1)
Slæt		(3)
Slæt eller afgæsning		(1)
ukendt		(1)

Områdebeskrivelse:

Området vest for Sønderup er det sydligste af de fem områder. Sønderup ådal er meget smal i dette område hvilket også afspejles i størrelsen på Natura 2000-området. Dog består størstedelen af Natura 2000-området af habitatnatur, hvor mindst 50 % er kortlagt som habitat rigkær. Habitatnaturtyperne surt overdrev og kalkoverdrev er også repræsenteret i dette område.

Muligheder:

Der er planlagt/ansøgt om to hegn via AgriNord: Et i Vesthimmerlands Kommune og et i Rebild Kommune, hvor flere lodsejere er gået sammen for at skabe større græsningsarealer på tværet af ejendomsskæl. Håbet er, at disse to projekter vil kunne vise mulighederne for naboerne i området. Det er kun en lille del af arealerne, hvor der er søgt om støtte i form af pleje af græs*. Der er mange mindre lodsejere i området, og enkelte større, som det kunne være relevant at kontakte.

Der er flere lodsejere som allerede afgræsser arealerne, de burde kontaktes og tilbydes pleje-græs tilskud og tilbud om nyt hegn.

I forhold til den arbejdsindsats, der sandsynligvis kræves for at samle og sammenbinde de små arealer, er det usikkert om udbyttet står mål med indsatsen.

Der er mulighed for at lave forbedret hydrologi på 11 arealer (ca. 21 ha) inden for dette område (jv.fr. forundersøgelse fra 2014-15).

LIFE IP-tiltag:

A2 (Myndighedsansøgning, LDP-ansøgning, ansøgning om sammenbinding af naturarealer), C3 (genopretning af naturlig hydrologi).

Omkostninger:

Medarbejder timer til lodsejerdialog og myndighedsansøgninger. Evt. konsulentbistand til detailprojektering. Evt. anlægsudgifter til forbedret hydrologi. Konsulenttimer til LDP og sammenbindingsansøgning.

**Oplysninger fra Miljø- og Fødevareministeriets Tastselservice, arealer der har opnået tilsagn i 2020. Der kan godt være arealer, som bliver afgræsset, men hvor der ikke søges støtte til. Områderne har dog også været besigtiget i foråret 2021.*

Tidsplan:

Lodsejerdialog: Har været i gang siden november 2019, den fortsættes så længe der er et behov eller mindst i projektets levetid.

Græsningsfaciliteter: De hegningsprojekter der er planlagt forventes udført i 2022.

Rydning: Der er planlagt et rydningsprojekt som forventes udført i 2022.